

Sognemedhjælper på landet

Af Hans Jørgen Hansen

Seks små landsogne gik sammen om at ansætte en sognemedhjælper i fleksjob

Sognemedhjælper er noget, man også har brug for ude på landet. Det har menighedsrådene i Ørum, Viskum, Vejrum, Rødding, Løvel og Pederstrup i Tjele Kommune fundet ud af. Vidste de det ikke på forhånd, er de klar over det nu, efter de i trekvart år har haft en fælles sognemedhjælper.

Det er ganske vist Viborg Kommune og staten, der betaler det meste af sognemedhjælperens løn. Hun er nemlig i fleksjob, fordi hun ikke kan klare et job på det normale arbejdsmarked.

Det betyder, at de kirkelige kasser kun skal skaffe 100.000 kroner om året.

Det betyder, at man foreløbigt for tre år har fået ansat den 57-årige Anne Kirstine Laugesen som sognemedhjælper i de seks landsogne.

Hvor meget hun arbejder, afgør hun mere eller mindre selv. Kommuner og læger har sammen

med hende vurderet, at hun kan klare en arbejdsuge på cirka 22 timer.

– Det kommer også nogenlunde til at passe. Min opgave er at tage rundt og besøge ældre og ensomme. Jeg er nødt til at følge deres rytme, så jeg må holde pause midt på dagen mens de ældre sover til middag. Det passer mig egentlig meget fint, siger Anne Kirstine Laugesen.

PERFEKT JOB

Det er et perfekt job til hende. Hun har tidligere været ansat som plejehjemsassistent på et psykiatrisk plejehjem. Men så fik hun en kronisk hjertesygdom, som gjorde hende uarbejdsdygtig. Lægerne har blandt andet pålagt hende, at hun ikke må blive udsat for større stress-påvirkninger.

– Hvis jeg ikke havde fået et fleksjob, så skulle jeg have førtidspension. Det ville jeg ikke kunne holde ud. Jeg er vant til at komme

Anne Kirstine Laugesen er sognemedhjælper på landet.

ud blandt mennesker. Hvis jeg skulle sidde her alene, ville jeg have brug for en besøgstjeneste. Nu er jeg det selv i stedet for. Jeg er glad for at kunne få lov til at bruge både menneskelige og faglige ressourcer, jeg har, siger Anne Kirstine Laugesen.

Når hun fik det job som sognemedhjælper skyldes det ifølge hende selv en række tilfældigheder, der greb ind i hinanden.

– Kommunen ville gerne sende mig ud i et jobtilbud. Jeg kunne blive parkeringsvagt. Jeg kunne også få et job med at arkivere i landsretten og lave kaffe til dommerne. Jamen, det kunne jeg da. Jeg kan selvfølgelig alfabetet, og jeg kan også lave kaffe. Men jeg er uddannet som diakon. Det er jeg, fordi jeg interesserer mig for men-

nesker. Jeg vil gerne være noget for andre mennesker. Og så har jeg også både faglig kompetence og stor erfaring gennem mange år på arbejdsmarkedet, siger Anne Kirstine Laugesen.

KIRKELIGT ENGAGERET

Hun snakkede med kommunens jobkonsulent om, at hun er kirkeligt engageret, og at det kunne være interessant at gøre et stykke arbejde indenfor det felt. Men som hun fortalte jobkonsulenten:

– Jeg har ikke uddannelsen som kordegn. Jeg kan ikke synge. Og jeg har altså ikke kræfterne til at være graver, siger Anne Kirstine Laugesen og fortsætter:

– I de to år, der gik mens min sag lå og ventede på at blive

Foto © Hans Jørgen Hansen

Hun er præst i tre mindre landsogne. Desuden samarbejder hun med nabopræsten, som også har tre små landsogne. Derfor blev aftalen, at samarbejde alle seks sogne om at ansætte Anne Kirstine Laugesen.

– Jeg var indstillet på at hjælpe til med konfirmandundervisning og minikonfirmander, selv om det slet ikke er mit felt. Men da vi fik talt sammen til de 22 timer og fik vurderet behovet for besøgstjeneste, så kunne vi se, at det var det, jeg skulle holde mig til, siger Anne Kirstine Laugesen.

behandlet, gik jeg meget og tænkte over, om jeg skulle melde mig som besøgsven. Det fristede mig. Men hvis det nu endte med, at jeg skulle ud på det almindelige arbejdsmarked igen, så ville det være dumt at være begyndt på noget, jeg ikke kunne fortsætte med.

Anne Kirstine Laugesen snakke med en gammel bekendt, præsten i Ørum, Ulla Horsholt. Og det viste sig, at det forhenværende menighedsråd i sognet dér tidligere havde overvejet muligheden for at ansætte en sognemedhjælper, eventuelt i samarbejde med andre landsogne. Det var så aldrig blevet til noget. Men på Ulla Horsholts reol stod allerede et ringbind med overvejelser og notater om en sognemedhjælper.

ÆLDRE OG ENLIGE

Derfor har hun nu siden sidste år kørt rundt til syge, ældre og enlige i de seks landsogne.

– Der er mange at besøge. Det er rigtigt, at man på landet er gode til at tage sig af hinanden. Men derfor er der alligevel nogle, der føler sig ensomme. Husene ligger jo mere spredt herude på landet.

Som en start fik hun af præsterne nogle navne og adresser på folk, som måske ville være glade for et besøg.

– Der er ingen, som selv henvender sig. Det har ikke særlig stor prestige selv at sige, at man er ensom. Der er nogle bekendte, naboer eller familie, som kontakter mig og fortæller, at den og den måske ville være glad for et besøg. ►

Det rummelige arbejdsmarked i kirken

Vil gerne, men har ingen penge

Jamen, selvfølgelig skal folkekirken som andre arbejdsgivere være en del af det rummelige arbejdsmarked, hvor man sørger for meningsfyldt beskæftigelse for de medborgere, som ikke kan klare det høje tempo, præstationskrav, der er på det almindelige arbejdsmarked i dag.

Sådan tænke sognepræst Ulla Horsholt, Ørum, da hun modtog en folder fra Kirkeministeriet med opfordring til at være en del af det rummelige arbejdsmarked.

Den kom på det helt rigtige tidspunkt. det var nemlig da hun og hendes menighedsråd var i gang med overvejelser om at få oprettet et fleksjob som sogne-medhjælper.

– Vi var utroligt heldige med de rigtige personer på det rigtige tidspunkt. Vi stod med et behov. I Viborg Kommune stod de med Anne Kirstine Laugesen, som passende kunne komme i et fleksjob. Kommunen var indstillet på at betale en stor del af hendes løn. Men vi kunne ikke umiddelbart rejse de penge, der skulle til for at betale resten, forklarer Ulla Horsholt.

– Det er frustrerende at Kirkeministeriet udsender en flot

grøn folder om at ansætte folk i fleksjob. Men der er ingen penge at gøre med. De kirkelige budgetter ligger fast år i forvejen. Men når en person skal ansættes i et fleksjob skal det være her og nu. I amter og kommuner har man lønpuljer til sådanne situationer, men det har vi ikke i folkekirken, siger Ulla Horsholt.

Hun fortæller, at man i det konkrete tilfælde fandt en løsning. Men først efter lange samtaler i både menighedsråd og provstiudvalget. Det var først i anden omgang, at provstiudvalget gik med i projektet. Enden blev, at i en treårig periode vil provstiudvalget bidrage med en del af de 100.000 kroner om året, som de kirkelige kasser skal betale. De seks små landsogne bidrager efter en aftalt fordelingsnøgle.

– Det har taget lang tid at snakke det her igennem. Men vi er nået dertil, at vi er enige om, at vi vil prioritere det her. Det kommer til at koste noget andet, som vi hidtil har brugt penge til. Jeg skal så også indrømme, at vi ikke er færdige med at snakke om, hvad der så skal holde for. Det er nok koncert-budgettet. Det er nok også noget andet. Noget skal vælges fra når vi har sagt, at det er det her, vi vil, siger sognepræst Ulla Horsholt. ●

Foto © Hans Jørgen Hansen

Der skal køres meget, når man skal rundt i seks sogne.

◀ Ellers er det mest et besøg hos en, som en anden har henvist mig til, siger Anne Kirstine Laugesen.

INGEN FASTE SKEMAER

Hun fortæller, at hun efterhånden har en liste med 70-75 personer, som får besøg en gang i mellem.

– Jeg har ikke noget fast mønster eller faste aftaler. Jeg går hen til en dør og banker på. Er der ikke nogen hjemme, så går jeg videre til den næste. Jeg vil ikke hænge fast i et eller andet skema og løfter, man måske kan blive nødt til at aflyse fordi noget kommer på tværs. Det er nok lidt Vorherre, der er med til at bestemme, hvor der er brug for mig i dag, siger Anne Kirstine Laugesen.

Hun føler, hun bliver taget godt i mod, når hun står i døren.

– Jeg har været ude for, at jeg blev bedt om at gå igen. Siden hen, efter ægtefællens død, hørte jeg gennem andre, at et besøg af mig ville være velkomment. Og så kom jeg selvfølgelig.

KOMMER FRA KIRKEN

Anne Kirstine Laugesen gør meget ud af at forklare hvem hun er og hvor hun kommer fra.

– Det er selvfølgelig vigtigt at gøre klart, at jeg ikke er fra Jehovas Vidner. Det er også vigtigt, at jeg gør klart, at jeg ikke kommer for at missionere. Men det er lige så vigtigt at sige, at jeg kommer fra den lokale kirke, siger Anne Kirstine Laugesen og fortsætter:

– Det er ikke så meget sjælesorg, som det er nærvær. Det er da

muligt, at når og hvis jeg opnår en dyb fortrolighed, at samtalen da også kan handle om noget åndeligt. Så går jeg altid meget gerne ind i det. Skulle jeg komme ud for at føle mig inkompetent, vil jeg tilbyde, at bede præsten om at tage kontakt, siger Anne Kirstine Laugesen og understreger, at det ikke må være hende, der styrer samtalen.

– Men jeg prøver at være åben for de signaler der sendes. I modsætning til mit tidligere job er det legitimt at tale om

min kristne tro og holdning, ja en forventning fra dem der har ansat mig. Det er i sig selv en drivkraft for mig, at få lov til at stå ved det jeg tror på og gå ud sætte ord på det. I ansættelsen er der også lagt vægt på, at der skal være tid til at deltage i gudstjenester med besøgsmodtagere, der måtte ønske dette.

Sognemedhjælperen erkender, at det hun udfører, kan så mange andre også gøre.

– Jo, man kan da godt sige, at det hører til de pligter der er ved at være kristen, at vi alle tager hånd om de andre i menigheden. Men vi ved jo godt, at virkeligheden er sådan, at folk har frygtelig travlt for at kunne nå at tage sig af både arbejde og den nærmeste familie. Det gælder både i byen og på landet. Men så er det dejligt at kunne komme og sige: »Jeg kommer fra din sognemenighed, og jeg vil gerne snakke med dig, hvis du har lyst til det«. Og da er det en styrke, at jeg har min faglighed med mig, siger Anne Kirstine Laugesen. ●

Eksempler

på Anne Kirstine Laugesens diakonale arbejdsopgaver i forbindelse med besøgstjenesten:

- samvær, nærvær og samtale
- at være behjælpelig med at komme til gudstjeneste eller andre arrangementer.
- at tage med på kirkegården og se til et gravsted.
- at tilbyde at være aflaster og støtte for en rask ægtefælle til én der er syg.
- at gå med til købmanden eller selv gå.
- at hjælpe med at komme på besøg hos andre.
- at være behjælpelig med de små praktiske problemer der er aktuelle, når jeg kommer.

Hun fører en privat statistik over hvem hun besøger hvornår, så hun har overblik over, hvornår hun sidst har været et sted. Tiden fordeler hun mere eller mindre med en uge ad gangen i hvert af de to pastora-
ter. ●

Samarbejde er svært men nødvendigt

Seks menighedsråd har brugt mange timer på samtale om vigtigheden af at have en fælles sognemedhjælper

Der er lige så hårdt brug for sognemedhjælpere på landet som i byerne. På landet er de små sogne bare nødt til at arbejde samme om det.

Så enkelt er det for sognepræst Ulla Horsholt, som er præst i de tre landsogne, Ørum, Viskum og Vejrum i Tjele kommune.

Men det har ikke været enkelt at få samarbejdet på plads.

Ikke fordi der har været ubredt uenighed, men fordi det tager lang tids samtale at finde ud af, hvad man egentlig er enig om. Ikke alene var det menighedsrådene i de tre landsogne, der skulle have snakket sig ind på erkendelsen af behovet for en sognemedhjælper. Det var også nødvendigt at inddrage yderligere tre sogne i nabopastoratet. Endelig skulle provstiudvalget også med på ideen for at få en nødvendig finansiering.

MEGET TID

– Vi har brugt ufatteligt meget tid på at snakke det her i gennem. Men så er vi også enige om, hvad det er vi vil. Vi har snakket

om, hvilke forventninger vi har og hvor der måske kan opstå problemer, sådan vi forhåbentlig har taget højde for hvad der måtte komme af problemer, siger sognepræst Ulla Horsholt.

Derfor er det ikke bare hende, der mener, det er vigtigt, at landsogne samarbejder for at løfte arbejdsopgaver i folkekirken.

– Vi har erkendt, at det er samarbejde, at vi skal løse de opgaver, vi mener er vigtigt at få løst. Der kommer ikke flere penge til folkekirken. Vi skal regne med, at vi selv skal finde pengene, hvis vi vil noget nyt. For mig at se skal landsognene enten samarbejde eller blive nedlagt, siger Ulla Horsholt.

VIGTIG OPGAVER

Hun er også stolt over at det kunne lade sig gøre at få stablet en sognemedhjælper-ordning på benene i de seks små landsogne.

– Det er vigtigt at løse de opgaver, vi bør løse. Vi præster kan ikke det hele. Vi kan ikke både være præster, diakoner og kateketer. Mine andre arbejdsopgaver med blandt andet tre konfirmandhold og tre hold minikonfirmander er så omfattende, at jeg aldrig ville kunne udføre det diakonale arbejde, vores sognemedhjælper tager sig af. Sognemedhjælperen overtager

ikke vores opgaver, og det har aldrig været meningen, at hun skulle være en aflastning for os. Nu efter ordningen er kommet i gang, kan jeg så alligevel se en lettelse for mig, nemlig en lettelse for min samvittighed. Det er en lettelse for mig at vide, at nu når kirken dog at komme ud til nogle flere mennesker, siger Ulla Horsholt, som tilføjer:

FRIVILIGHED OG FAGLIGHED

– Selvfølgelig bør man også forvente at der er noget frivilligt arbejde i en menighed. Det er der da også langt hen ad vejen. Men man kan også forvente, at på det her område har kirken en vis kompetence, og derfor må kirken også sætte nogle penge af for at sikre den nødvendige faglighed.

Og der er i de seks landsogne i Tjele Kommune brug for den faglige indsats, som Anne Kirstine Laugesen bidrager med.

– Det er en myte, at det kun er i byerne, at man har brug for en sådan diakonal indsats. Man kan jo let være ensom blandt mange. De personlige kriser er de samme, hvad enten man bor i byen eller på landet. Ligesom der også skal undervises på landet. I landsognet er vi bare ikke så mange til at tage os af opgaverne, siger sognepræst Ulla Horsholt. ●